

Тацна

Лондон, Енглеска, 1832. година

Сребро, ковање, ливење

Висина 11 cm; пречник 30 cm

МПУ инв. бр. 23853

Silver Tazza

London, England, 1832

Height 11 cm; diameter 30 cm

MAA Inv. No. 23853

Декоративна тацна из колекције енглеске сребрине XIX века Одсека за метал и накит откупљена је током 2011. године. Репрезентативне сребрне посуде овог типа одликују се богатством декоративних форми, које су увек додатно истицале њихову основну функцију при сервирању и украшавању стола за којим се обедовало. Управо из наведених разлога, овакви предмети уживају до данас непролазну пажњу и популарност.

Тацна, о којој је реч, настала је 1832. године и представља рад Вилијама Бејтмена II (William Bateman), једног у низу чланова породице Бејтмен, који су неговали и учинили познатим породични занат израде сребрине. Вилијам Бејтмен II је праунук Хестер Бејтмен (Hester Bateman), вероватно најпознатије жене која се у другој половини XVIII века бавила израдом сребрине у Енглеској. Радионицу и занат преузела је након смрти супруга, развила их, унапредила и створила породично име у производњи предмета од сребра. Посебно цењена сребрина била је она из руку њеног унука Вилијама I, а истим путем кренуо је и његов син Вилијам II.

Тацна је постављена на округлој издигнутој стопи, формираној од извијених листова који се при врху шире и чија је текстура јасно наглашена. На стопи почива сасвим кратка, ливена дршка без украса, која носи саму тацну. Исти мотив декоративног листа формира тело тацне, стварајући утисак расцветаног, отвореног цвета. Горња ивица тацне је благо повијена ка споља.

Decorative Tazza from the collection of English 19th-century silverware in the collection of Metalwork and Jewelry Department was purchased in 2011. The representative silver dishes of this type are characterized by the richness of decorative forms which emphasise their basic use for serving dishes and decorating dining tables, even more. For these exact reasons, these objects enjoy constant attention and popularity even today.

The Tazza was made in 1832 by William Bateman II, one of the Bateman silversmiths famous for their family workshop. William Bateman II was the great-grandson of Hester Bateman, probably the most famous woman silversmith in England during the second half of the 18th century. She took over the workshop upon the death of her husband. Hester expanded business and improved the production of silverware, making the family name famous. Her grandson William I created the silverware that was especially valued, and his footsteps were followed by his son, William II.

The Tazza is set on a round high pedestal base, formed by curled leaves, widening at the top, with clearly accentuated textures. Resting on the base is a very short, cast and undecorated stem, which carries the plate itself. The body of the plate is formed by the same motif of decorative leaf, creating a sense of blooming, opened blossom. The upper edge of the plate is slightly bent outwards.

Фигурални стони сат

Француска, око 1870, други ампир

механизам: Винсенти и Комп., Монбелијар (Vincenti&Cie, Montbéliar)

метал (цинк, месинг), ливен, цизелиран, патиниран, позлаћен; стакло, брушено; мермер, сечен, полиран, гравиран, позлаћен
51 x 41,5 x 15,5 cm

МПУ, инв. бр. 23839

Збирка кућних сатова Одсека за стилски намештај употпуњена је¹ репрезентативним примерком француског фигуралног стоног сата, који представља први примерак ове типолошке групе у колекцији. Сат поседује округли сатни погон на две опруге, са сидреном запреком и клатном са задње стране.² Механизам за осмодневно навијање, откуцава сате и половине сата, ударцем у звоно. Задња плоча сатног механизма има утиснути жиг, скривен испод калоте звона (види детаљ). На спољном кругу жига утиснуто је на француском: сребрна медаља, 1855. (*MEDAILLE D'ARGENT, 1855*). У унутрашњем кругу утиснуто је Винсенти и Комп. (*VINCENTI&Cie*). Изнад жига је исписан серијски број механизма, 5294, а испод, при дну диска, бројеви 8 и 1, ознаке за дужину клатна. На доњем делу предње плоче бројчаника, уочава се прво слово избрисане сигнатуре, латинично слово Р (*R....*).

Кућиште сата је компоновано из постамента и фигуре у пуној пластици, у коју је инкорпориран кружни сатни механизам. На доњој плочи базе уочавају се трагови који указују на изворно постојање ножица. Сат је подједнако обрађен са свих страна.

Постоље сата, степенасто профилисано са чеоне и бочних страна, изведено је од црних, мермерних плоча. Горња плоча на средини има кружни отвор за клатно. Чеоне плоче постамента украшене су угравираним, вегетабилним, позлаћеним орнаментом, у класицистичком духу. Постаменти сличне конструкције, присутни су код већине сатова са механизмом Винсенти и Комп., изведеним између 1865. и 1870. године.

Фигурална композиција је дата реалистично. Приказана је млада жена која седи на двоколицама пуним снопова зрелог жита. Туника, која у неким наборима обавија тело, наглашава обрине и струк. На глави има лоровов венац. Сегменти тела, изван рубова тунике, истакнути су црвенкастом бојом на бази бакарног праха, која имитира бакарну патину. Хаљина, двоколице и коса су тамније патиниране. Позлата на лорововом венцу и класју жита није аутентична. Цела композиција је изливена у цинку, са грубом завршном обрадом. Веома добро осмишљена фигурална композиција је дело способног и искусног вајара, али, нажалост, без потписа.

Марија Бујић

Figural table clock

France, circa 1870, The Second Empire

Movement: Vincenti&Cie, Montbéliar

Metal (zinc, brass), cast, chased, distressed, gilded; glass, cut; marble, cut, polished, engraved, gilded

51x41.5x15.5cm

MPU, Inv. No. 23839

The collection of household clocks in the Department of Period Furniture has been enriched¹ by a representative piece of a French figural table clock, the first piece of this typological group in the collection. The clock consists of a round movement with two mainsprings, with an anchor escapement and pendulum at the back.² The clock has eight – day movement striking on a bell every hour and half hour. The back plate of the clock has a seal stamped, hidden under bell calotte (see detail). The words in French *MEDAILLE D'ARGENT, 1855* are inscribed on the outer rim of the seal. *VINCENTI&Cie* is inscribed on the inner rim. Above the seal, the movement serial number 5294 is written, and below, close to the bottom of the disc, numbers 8 and 1 indicating the pendulum length. At the bottom of the front plate of the dial, the first letter of erased signature can be noticed: letter R.

The case consists of a base and a figure in full plastic incorporating a round clock mechanism. Marks can be seen on the bottom plate of the base indicating that originally legs have been there. The clock has been equally decorated on all sides.

The base of the clock, tier profiled at the front and sides, is made of black, marble plates. There is a round opening for pendulum in the middle of the top plate. The side plates of the base are decorated with carved, botanical, gilded ornaments in Classicist style. Most of the clocks with Vincenti&Cie movements made between 1865 and 1870 have similarly constructed base.

The figural composition has been realistically done depicting a young woman sitting on a chariot filled with ripened wheat sheaves. Her tunic, softly draped around her body, emphasizes her curves and waist. She is wearing a laurel wreath on her head. Parts of her body, not covered with her tunic, are emphasised by reddish colour based on the copper powder, imitating copper patina. Her dress, the chariot and her hair are in darker patina. The gilt on the laurel wreath and wheat sheaves is not authentic. The whole composition is cast in zinc, with rough final processing. This very well devised figural composition is a work of a skillful and experienced sculptor, unfortunately with no signature.

Marija Bujić

¹ Подаци о променама власника сата, које смо добили приликом откупа, указују на могућност да је сат, већ крајем XIX века, красио ентеријер имућније београдске куће.

² Господин Алекса Јахно, часовничар, пружио ми је стручну помоћ везану за функционисање сатног механизма.

¹ When purchasing the clock, we got information on different clock owners, indicating that the clock was a part of a house interior of a wealthy Belgrade owner as early as at the end of 19th century.

² Mr Aleksa Jahno, horologist, provided us with his expert assistance related to functioning of the clock mechanism.

Шоља за чај са тацном

Чехословачка, 1920. година

Дуби, Ајхвалд

порцелан

шоља: R 9 cm, h 6 cm

тацна: R 14 cm, h 1 cm

МПУ инв. бр. 23837

Tea cup with saucer

Czechoslovakia, 1920

Dubi, Eichwald

Porcelain

Cup: R 9cm, h 6 cm

Saucer: R 14cm, h 1 cm

The Museum of Applied Art Inv. No. 23837

У збирци порцелана у Одсеку за керамику, порцелан и стакло Музеја примењене уметности, чувају се предмети који су представљали важан сегмент приватности европског грађанског друштва. Намењени свакодневним ситним задоволствима, какво је испијање чаја, кафе или чоколаде, порцелански сервиси или шољице најразличитијих облика из музејске колекције настали су у најзначајнијим европским мануфактурама у периоду од XVIII до XX века. Значајни део колекције чине предмети из мануфактура са територије данашње Чешке. Једна од њих је мануфактура Ајхвалд која је током самдесетих година XIX века преузела примат на овом тлу у производњи порцелана. Године 1864, у месту Дуби, на територији тадашње Бохемије, индустријалац Антон Чинкел (Anton Tschinkel) је основао мануфактуру мајолике, која касније почиње производњу предмета од порцелана. Током осамдесетих година XIX века усавршава се производња, а фабрика постаје власништво немачке фирме Тојхерт (O. C. Teuchert). Почињу да се израђују предмети у стилу касног барока, са украсима од кобалтно плавих орнамената, по угледу на немачки „мајсен“. Од 1895. године фабрика постаје власништво аустријског индустријалца Бернарда Блоха и послује под називом Блох и Комп. (Bloch & Co) све до 1920. године када мења назив у Ајхвалд порцелан – фабрика Блох и Комп. (Eichwalder Porzellan – und Ofen-Fabrik Bloch & Co). Током Другог светског рата фабрика је пословала у оквиру Немачке, а 1942. године мења име у Фабрика порцелана „Др Видер Ајхвалд“ (Porzellan Fabrik Dr. Wider Eichwald).

Порцеланска шоља за чај са тацном, из музејске колекције, настала је у поменутој фабрици током 1920. године. Тело шољице са заобљеном дршком у позлати почива на уздигнутој округлој бази, са тацном неправилно кружне основе. Украс у виду пастелно ружичастих цветова спушта се од рубова унутрашње стране шољице и тацне ка средишњем делу, док су ободи у позлати. Украс са спољашње стране тела шоље састоји се од једноставног уског фриза, у позлати, који прати обод.

Лит.: Д. Хејдова, Ј. Хорнекова, *Чешки порцелан* : 1792–1982, Музеј примењене уметности, Београд, 1983; Р. Дрецун, *Порцеланске шоље из музејске збирке* : 1730–1850, Музеј примењене уметности, Београд 1976; <http://www.cesky.porcelan.cz>

Objects that represented an important segment of private life of European civil society are kept in the porcelain collection of The Department of Ceramics, Porcelain and Glass of the Museum of Applied Art. Porcelain sets or cups of the most versatile shapes from the museum collection, made in the most prominent European manufactures in the period from the 18th to 20th century were meant to be used for everyday little pleasures, like drinking tea, coffee or chocolate. Objects from manufactures of the present day Czech Republic make up a significant part of the collection. One of these manufactures is Eichwald which took over a leading role in the field of porcelain in this region during the 1870s. In Dubi, on the territory of what was then Bohemia, an industrialist Anton Tschinkel founded in 1864 a Majolica factory, which later began porcelain production. During the 1880s, the production was improved and the German company O. C. Teuchert became the new owner of the factory. The production of objects of the late Baroque style decorated with cobalt blue ornaments influenced by German “Meissen” began. An Austrian industrialist Bernard Bloch became the new owner in 1895, the factory changed its name to Bloch & Co and operated under that name up until 1920 when it once more changed its name to Eichwalder Porzellan – und Ofen-Fabrik Bloch & Co. During the Second World War, the factory operated within German territory, changing its name in 1942 to Porzellanfabrik Dr. Wider Eichwald.

A porcelain tea cup with saucer, from the museum collection, was made in Eichwalder Porzellan – und Ofen-Fabrik Bloch & Co during 1920. The body of the cup, with rounded gilded handle, rests on an elevated circular base, with a saucer of irregular circular base. Pastel pink flower decoration runs down from the edges of the inner side of the cup and saucer towards the central part, while the edging is gilded. The outer side of the body of the cup is decorated with a simple narrow gilded frieze following the edging.

References: D. Hejdova, J. Hornekova, *Čeští porcelan*: 1792 - 1982, The Museum of Applied Art, Belgrade, 1983; R. Drecun, *Porcelanske šolje iz muzejske zbirke*: 1730 - 1850, The Museum of Applied Art, Belgrade, 1976; <http://www.cesky.porcelan.cz>

Беле спирале

Република Србија, Београд, 2009.

Катица Павелка Вукајловић

бела енгоба, на 1000°

32 x 110 cm

МПУ инв. бр.23845

откуп 2012

White Spirals

Republic of Serbia, Belgrade, 2009

Katica Pavelka Vukajlović

White engobe, at 1000°

32 x 110 cm

MAA Inv. No. 23845

Purchase, 2012

Савршена несавршеност

Република Србија, Београд, 2009

Катица Павелка Вукајловић

енгоба, на 1020° - 1220°, црна и бела глина

променљиве димензије

МПУ инв. бр.23846

поклон аутора 2012

Perfect Imperfection

Republic of Serbia, Belgrade, 2009

Katica Pavelka Vukajlovic

Engobe, at 1020° - 1220°, black and white clay

Dimensions variable

MAA, Inv. No. 23846

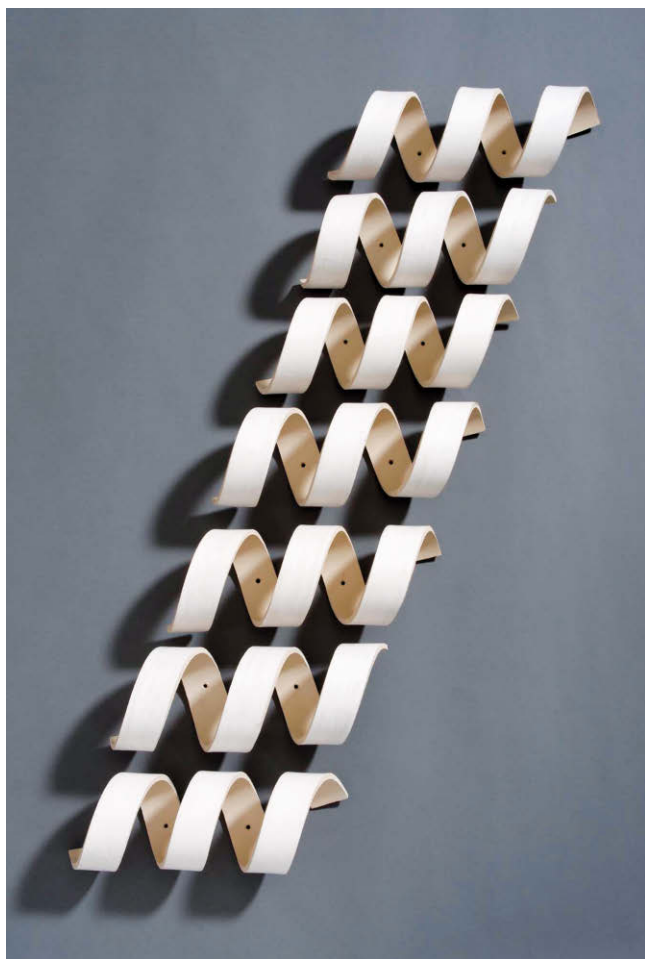
Donation by the author, 2012

У циклусу инсталација *Суочавање – Катица и Срђан*, Катица Павелка Вукајловић одолева било каквом поређењу или категоризацији. Првенствено, она је заинтересована за префињену технику коју је тешко контролисати, за савршенство које је доказано на свим нивоима, за лепоту садржаја који је инспирисан материјалом. У инсталацијама *Бела спирала* и *Савршеност је несавршена* (2009), она започиње процес креације узевши архетипну форму спирале. Ликовни језик у њеном раду наглашава монотонију бескрајног кретања и/или говори о разнородним могућностима у креирању облика и њиховој лепоти којој се тешко може одолети.

In the cycle of installations *Facing – Katica and Srđan*, Katica Pavelka Vukajlović evades any comparison or categorization. She is interested, above all, in the fine technique that is hard to control, in the perfection proven at all levels, in the beauty of the content inspired by the material. In installations *White Spirals* and *Perfection is Imperfect* (2009), she started the process of creation by using the archetypal form of spiral. The visual language in her works accentuates the monotony of infinite movement and/or speaks about various possibilities in the creation of forms and their beauty that one can hardly resist.

Биљана Вукотић

Biljana Vukotić

Wings of desire

Република Србија, Београд

Валентина Савић, 2011

квечовање, порцелан, енгоба, транспарентна глазур, штампа на фореку

180 x 80 x 35 cm

МПУ инв. бр 23851

откуп, 2012

Wings of Desire

Republic of Serbia, Belgrade, 2011

Valentina Savić

Quenching, porcelain, engobe, transparent glaze, printing on forex

180 x 80 x 35 cm

MAA Inv. No. 23851

Purchase, 2012

Инсталација *Wings of Desire* припада циклусу радова под називом *Конзумација*. Израђена је у порцелану и декорисана црном енгобом и транспарентном глазуром. Композицију рада формирају два штампана форека кружно сечена тањира и 30 порцеланских делова. На првом тањиру се налази 28 порцеланских крила, енгобираних црном енгобом, различитих нијанси – од црне, тамносиве и светлосиве до беле. Делови композиције су поређани у форми купе од најтамнијих на дну, сиве у средини, до белих на врху. На другом тањиру су постављене две порцеланске дојке, глазиране транспарентном глазуром на врху. Сви порцелански делови урађени су техником квечовања из калупа. Калупи су урађени на реалним објектима и не могу се поновити. Рад је излаган на *Бијеналу керамике Манисес*, у Шпанији, 2011, и на *Бијеналу керамике Београд*, 2011.

Назив рада *Wings of Desire* – преузет је оригинални назив филма Вима Вендерса (Vim Wenders), који је код нас преведен као *Небо над Берлином* – пружа нам и могућност сасвим другачијих ишчитавања, што сеже у поље људске духовности а у овом раду има и нов смисао који се јасно читава у поднаслову *Angelopathie*, који обухвата и преиспитивање теме *светог*, духовне чистоте и *грехова*. Ако се, међутим, посматра са позиција почетне информације, рад је узнемирујући и пред нама отвара безброј егзистенцијалних питања и преиспитивања.

The installation *Wings of Desire* belongs to the cycle of works titled *Consumation*. It is made of porcelain and is decorated with black engobe and transparent glaze. The composition of the work is comprised of two printed forex round plates and 30 porcelain parts. The first plate carries 28 porcelain wings, in black engobe in varied nuances – from black, to dark gray and light gray, to white. The parts of the composition are arranged to form a cone, from the darkest ones at the bottom, to the gray ones in the middle, and to the white wings on the top of it. The second plate carries two porcelain breasts, glazed with transparent glaze on top. All the porcelain parts are made by quenching from moulds. The moulds are made from real objects, and cannot either be used again or repeated. This work was exhibited at *The Ceramic Biennial Manises*, in Spain, 2011, and at *Ceramics Biennial*, Belgrade, 2011.

For the title for the work *Wings of Desire* the artist took the original title of the movie by Wim Wenders, translated into Serbian language as *The Skies above Berlin*, and this title offers us possibilities of completely different readings which enter the field of human spirituality. In this work, it also assumes a new meaning reflected in the subtitle *Angelopathie*, which also embraces and examines the subject of the *sacred*, spiritual purity and *sins*. However, if it is taken as initial information, this work becomes disturbing, and it opens innumerable existential questions and revision.

ОДСЕК ЗА САВРЕМЕНУ ПРИМЕЊЕНУ УМЕТНОСТ

Powder tractate

Република Србија, Београд, 2011

Валентина Савић

фина каменина, транспарентна глазура, стакло, пудер

100 x 25 x 35 cm

МПУ инв. бр. 23852

поклон аутора 2012

У циклусу радова под називом *Конзумација*, коме припада и инсталација *Powder tractate*, Валентина Савић почиње да истражује наш однос према потрошњи и могућности конзумације у савременом друштву. Шта је све понуђено, допуштено и наметнуто савременом човеку да користи, уз преиспитивање вредности из перспективе савременог друштва.

Биљана Вукотић

DEPARTMENT FOR CONTEMPORARY APPLIED ART

Powder Tractate

Republic of Serbia, Belgrade, 2011

Valentina Savić

Fine stoneware, transparent glaze, glass, powder

100 x 25 x 35 cm

MAA Inv. No. 23852

Donation by the author, 2012

In the cycle of works titled *Consumation*, to which the installation *Powder Tractate* belongs, Valentina Savić begins to explore our attitude to the consumer spending and the possibilities of consumption in the contemporary society. What is offered, allowed and imposed on the contemporary man to use, along with questioning the values from the perspective of contemporary society.

Biljana Vukotić

